

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом директора ліцею
від «10» листопада_2025р.
№ 142-г.

_____ Сергій ШАМА

ІНСТРУКЦІЯ № 69

з охорони праці для учасників освітнього процесу у закладі загальної середньої освіти під час отримання сигналу «Повітряна тривога» і перебування в укритті

1. Загальні положення.

1.1. Ця Інструкція з охорони праці встановлює вимоги до безпеки діяльності для усіх учасників освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти під час отримання сигналу «Повітряна тривога».

1.2. Інструкція встановлює порядок безпечного перебування учасників освітнього процесу в приміщеннях, на території закладу загальної середньої освіти та в укритті на період тривалості повітряної тривоги.

1.3. В якості запобіжних заходів (заходів профілактики) необхідно:

- розмістити покажчики напрямку руху до укриття для швидкого та безпечного переміщення учасників освітнього процесу;
- ознайомити учасників освітнього процесу з Алгоритмом дій при сигналі «Повітряна тривога!», проінформувати всіх учасників освітнього процесу про перелік необхідних речей, які вони повинні взяти із собою в укриття;
- здійснити розподіл учасників освітнього процесу в укритті з урахуванням його місткості.

1.4. Учасники освітнього процесу мають заздалегідь:

- бути ознайомлені з місцем розташування укриття, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому;
- підготувати евакуаційний рюкзак, який потрібно мати з собою під час перебування в укритті;
- вміти виконувати заходи щодо реагування на надзвичайні ситуації;
- батьки мають заздалегідь надати класному керівнику свої контакти, контакти тих, хто може забирати дитину з ліцею, деталі стану здоров'я дитини, зокрема про особливі потреби дитини. Також поінформувати дитину, щоб вона знала свій резус-фактор та групу крові, свої хронічні хвороби, а також контакти батьків.

2. При оголошенні сигналу «Повітряна тривога!» перед початком освітнього процесу

2.1. Працівники закладів освіти, учні, які під час оголошення сигналу «Повітряна тривога!» перебувають вдома або у дорозі до закладу освіти, мають терміново прослідкувати до найближчого укриття.

2.2. У разі оголошення сигналу «Повітряна тривога!» під час прийому/приходу учнів до закладу освіти, вони, разом із працівниками закладу та батьками або іншими супроводжуваними особами, терміново переходять в укриття закладу освіти.

2.3. Батьки мають заздалегідь обрати із дитиною безпечний шлях до ліцею та у зворотному напрямку, розробити маршрут руху учня, який передбачає наявність

укриття, які дитина зможе використовувати дорогою в разі сигналу повітряної тривоги. Слід наголосити дитині, що якщо немає можливості швидко дійти до ліцею або дому під час сигналу повітряної тривоги, дитина має прямувати до визначеного вами укриття і перебувати всередині укриття, а не біля його входу.

3. Порядок дій при отриманні сигналу «Повітряна тривога!» під час освітнього процесу

3.1. У випадку надходження сигналу «Повітряна тривога!» відповідальна особа (черговий адміністратор):

- дає один довгий дзвінок— персонал та учні ліцею сповіщаються про виникнення надзвичайної ситуації;

- допомагає в організації та регулюванні швидкого руху учнів від класів до укриття.

3.2. Вчитель, який проводить урок, миттєво припиняє навчальне заняття та сповіщає учнів про загрозу, а батьків (у батьківські групи) – про переміщення дітей до укриття.

3.3. Учні вдягаються та беруть свої особисті евакуаційні рюкзаки.

3.4. Вчитель організовує пересування учнів двома колонами в приміщенні класу для швидкого виходу з кабінету.

3.5. Вчитель бере з собою список учнів, свої особисті речі, вимикає світло, очолює групу учнів і визначеним маршрутом рухається разом з ними в укриття.

3.6. Якщо під час уроку в класі є два педагоги, один має очолювати колону учнів, а другий іти останнім.

3.7. Для супроводу початкових класів можуть бути залучені помічники (працівники школи). Під час переміщення до укриття необхідно врахувати наявність інклюзивних класів. У випадку присутності дітей з ООП – попередньо проводити з ними навчання та бесіди, передбачити швидке та спокійне переміщення до укриття, спеціальне місце та заходи, що будуть здійснюватися в ньому для максимального залучення до них дітей з ООП.

3.8. У середині укриття вчителі та відповідальні особи (черговий адміністратор, асистенти вчителів, практичний психолог) повинні допомогти учасникам освітнього процесу швидко та спокійно зайняти місця.

3.9. Відповідальні особи (черговий адміністратор, члени група охорони громадського порядку, члени евакуаційної комісії) після оголошення сигналу тривоги мусять перевірити всі приміщення закладу на відсутність у них учасників освітнього процесу та працівників закладу, по завершенню перевірки прямувати до укриття.

3.10. Відповідальні особи за евакуацію повинні знаходитися біля виходу із укриття для здійснення контролю за порядком укриття учасників освітнього процесу та швидкого реагування у разі, якщо виявиться, що хтось відсутній.

3.11. Учні, які знаходяться на подвір'ї закладу, під час сигналу тривоги повинні під наглядом вчителя або самостійно рухатися до укриття.

4. Правила безпеки під час перебування у найпростішому укритті

4.1. У найпростішому укритті учні повинні перебувати у спеціально відведених для кожного класу зонах.

4.2. Відразу після переміщення в укриття вчитель або класний керівник повинен перевірити наявність усіх учнів за списком.

4.3. Вчитель, який привів учнів в укриття, залишається з класом до отримання сигналу «Відбій повітряної тривоги!» або передає клас іншому вчителю- предметнику (згідно розкладу уроків), або класному керівнику.

- 4.4. Під час перебування в захисній споруді вчителі та відповідальні особи здійснюють необхідну підтримку, заходи для комфортного та спокійного перебування в укритті.
- 4.5. За наявності відповідних умов можна продовжити урок в укритті, допомогти з домашнім завданням, запропонувати дітям позаурочні активності.
- 4.6. Незалежно від того, завершилися заняття чи ні, всі учні залишаються в укритті.
- 4.7. Під час повітряної тривоги педагог **не має права** відпустити дитину додому саму або на прохання батьків по телефону. Забрати дитину до завершення повітряної тривоги можуть тільки ті батьки, які **особисто** прийшли до закладу освіти. У цьому випадку відповідальність за безпеку дитини перекладається на батьків. **Заради дотримання безпеки всіх учасників освітнього процесу забирати дитину з укриття під час повітряної тривоги батькам не рекомендується!**
- 4.8. Сестра медична ліцею повинна знаходитися у відведеному для неї місці в укритті для швидкого надання медичної допомоги.
- 4.9. Під час перебування в укритті забороняється:
- приносити легкозаймисті, вибухонебезпечні або громіздкі речі.
 - ходити по приміщенню без потреби;
 - без дозволу пересувати предмети;
 - самовільно заходити до службових приміщень;
 - намагатися самовільно вмикати (вимикати) агрегати спеціального обладнання;
 - відкривати герметичні захисні двері;
 - шуміти;
 - розпалювати відкритий вогонь;
 - покидати укриття без дозволу відповідальної особи
- 4.10. Категорично заборонено сідати впритул до розподільчих електрощитів, щитків освітлення або силових кабелів, що проходять по стінах підвалу; торкатись вологими руками (або перебуваючи у вологому одязі/взутті) до розеток, вимикачів чи металевих корпусів електрообладнання. Вогкість підвалу значно посилює ризик ураження струмом.
- 4.11. Від великих труб опалення, водопостачання та каналізації необхідно триматися на відстані (у разі пошкодження вони можуть стати джерелом небезпеки).

5. Після завершення небезпеки та оголошення про відбій тривоги

- 5.1. Вихід з укриття здійснюється тільки після завершення небезпеки та оголошення про відбій тривоги, а також у випадках вимушеної евакуації.
- 5.2. Першим залишити укриття має черговий адміністратор або відповідальна особа.
- 5.3. Учитель сповіщає учнів про те, що загроза минула, а батьків (у батьківські групи) — про переміщення дітей до класу.
- 5.4. Учителі та відповідальні особи слідкують за тим, щоб вихід усіх учасників освітнього процесу з укриття здійснювався колонами або групами.
- 5.5. Учитель, який перебуває з учнями в укритті, після отримання сигналу «Відбій повітряної тривоги» або іншого відповідного сигналу оповіщення організовує повернення учнів до класу, продовжує проведення навчального заняття або перебуває з учнями до того часу, поки його не замінить інший учитель.
- 5.6. Якщо в учнів завершилися уроки, то лише після завершення тривоги діти можуть повертатися додому. Класні керівники в такій ситуації обов'язково мають поцікавитися, чи дісталася дитина додому.

6. Дії у випадку виникнення аварійної ситуації під час перебування у найпростішому укритті

6.1. У випадку виникнення аварійної ситуації у найпростішому укритті, яке знаходиться у підвальному приміщенні (пожежа, завал, затоплення або пошкодження комунікацій) головне — відсутність паніки та чітка координація з вчителем.

6.2. При виникненні пожежі:

- негайно повідомити про задимлення або запах гару відповідальну особу (чергового адміністратора, члена групи охорони громадського порядку, членів евакуаційної комісії);
- закрити ніс і рот вологою тканиною (хусткою, частиною одягу);
- виходити низько схилившись (біля підлоги менше диму) через основний або аварійний вихід, вказаний вчителем.
- Використовувати засоби пожежогасіння дозволено лише дорослим або під їхнім наглядом, якщо вогонь невеликий.

6.3. При завалі (блокуванні виходу):

- Зберігайте спокій: Не витрачайте сили на крик, якщо вас не чують.
- Економте кисень (мінімізуйте рухи, розслабте м'язи, дихайте носом)
- Подавайте сигнали: Стукайте по металевих трубах, використовуйте ліхтарик або свисток. ДСНС рекомендує чергувати періоди подачі звуків із періодами "тиші", щоб почути рятувальників.
- Самодопомога: Якщо частина тіла затиснута, намагайтеся масажувати її для підтримки кровообігу до приходу допомоги.

6.4. При пошкодженні водопроводу чи каналізації:

- Відхід у безпечну зону: Негайно перейдіть у суху частину підвалу.
- Електрика: Якщо вода наближається до розеток чи дротів, не торкайтеся металевих предметів і негайно відійдіть від цієї зони.
- Вертикальне переміщення: Якщо підвал затоплює швидко, вчитель має організувати вихід або переміщення на вищі конструкції (лави, столи).

6.5. При раптовому вимкненні світла:

- Залишайтеся на місцях: Будь-яке переміщення в темряві підвалом може призвести до травм.
- Джерела світла: Увімкніть особисті ліхтарики або ліхтарики на телефонах. Не використовуйте сірники чи запальнички (ризик вибуху газу або дефіциту кисню).
- Комунікація: Вчитель має провести перекличку по голосу, щоб переконатися, що всі на місці.

6.6. **Важливо:** Ознайомтесь заздалегідь зі схемою евакуації, яка має бути вивішена на видному місці в укритті.

РОЗРОБЛЕНО:

Заступником директора,
який відповідає за організацію
роботи з охорони праці

_____ Оксаною СЛІПЧЕНКО